

ipfius natura, quia irrogatur secundum diuitias seu paupertatem contumacis, imò nec reuocatur, sed remittitur ob paupertatem, vt ex l. *illicitas* §. *fin. ff. de officio praesidis*, imò regulatur secundum diffinitiuam, vt probat *Narra ibi*. Circa hunc articulum vide multa per *Farinacium quæst. 101. ampliat. 7. à n. 16.* vbi late, quòd licet à multæ impositione, & eius excessu appellare.

183 Appellationi autem interpositæ à sententia lata super desertione, licet sit interlocutoria (ex his quæ allegat *Gregorius Lopez in l. 2. titulo 22. part. 3. gloss. 4. deferendum est, post princ.*) habet tamen vim diffinitiuam, gl. in *clem. vel de appellatio in verbo repul.* & *Bohogni in secundis interpretationibus*. eam notat *Bald. etiam in authentica si quis litigans, colum. vlt. & in l. 2. quæst. 14. C. de Episcopali audi.* & in l. *ante sententia tempus, in fin. Cod. quor. appell. non recip.* & in *Margarita verbo sententia, quæst. 53. & consil. 344. super eodem in primo volumine*. vbi dicit eam esse interlocutoriam, habere tamen vim diffinitiuam, naturam, rationem, & effectum. *Federi in consil. 198. casus in fin. Guido consil. 38. nedum inferiores num. 8. & consil. 69. pro declaratione, & consil. 77. & 124. colum. 2. circa & consil. 154. de anno Domini, & consil. 146. egregius, colum. 2. Oldradus consil. 106. quod litera executoria. Cornucius consil. 14. in hac consultatione, & consil. 262. pro euidencia litera G, in 4. volum. Barbacia consil. 31. bene in 3. volum. Areti. consil. 106. Matefi. nota. 39. nota. quod ab interlocutoria. Lanfran. in repetit. cap. quoniam in versiculo interlocutiones, consil. 29. in magna impressione de probatione. Nicol. in reperio in verbo sententia, quæst. 11. Domini de Rota decisione 86. si à pronuntiatione, & decisione 427. fuit dubitatum in nouis, & decisione 125. in antiq. & 455. decisione 191. in antiq. Aegidius Bellamera decisio. 103. Aufrelius in suis decisionibus, 9; 63. item, & can. sententia. Guido Papæ in suis decisionibus, quæst. 11. vtrum sententia, & quæst. 220. locum tenens, & singulari 13. sententia super desertione, quo in loco illud asserit, sententiam latam super desertione non esse purè interlocutoriam, quia expectat aliam sententiam diffinitiuam post se, non esse etiam purè diffinitiuam, quia non est lata super negotio principali (cui per eam non imponitur finis) sed super processu, *Henri. Boerius in singulari incipit appellatio quæst. 15. Bonifac. Vitalianus in clemen. appellanti numer. 71. de appellat.* quia alias super vna re duæ possent ferri sententiae, quod esset absurdum, l. 1. *C. quando prouoca non est necesse. l. nam & postea §. si damnetur ff. de iur. Felin. in rubrica de re iudi. colum. 3. vbi multa vide. quam doctrinam potes limitare, quando talis sententia pro-**

nuntiatur super desertione appellationis à diffinitiuam, quia tunc diffinitiuam esset, vt ex aliis multis notat *Rebuff. in d. praesentatione num. 52. & an, & quando liceat appellare, vide Escaciam de appell. quæst. 17. limi. 47. membr. 1. à numer. 185. & nos diximus late infra lib. 3. cap. 18.*

Idem etiam iudicandum est de sententia **184** interlocutoria (quam sic vocat *Gregorius Lopez in l. 2. gloss. 4. titulo 22. part. 3.*) qua declaratur instantiam esse peremptam, quoniam hæc vim diffinitiuam habet ex eadem ratione, quæ in superiori casu, tenet *Bald. in l. fin. Cod. si tutor vel curator. Imola in l. si finitur §. non autem colum. 2. ff. de damno infecto. Barb. in rubrica huius tituli colum. 10. Romanus in rubrica ff. de re iudi. Bald. consil. 344. super eodem in primo volumine colum. 1. Ioannes de Anania consil. 93. viso processu colum. 3. Rebuffus vbi proxime, num. 54. quapropter regula succedit, vim fieri à non deferente tali appellationi ab hac sententia emissæ.*

Similiter sententiam interlocutoriam super attentatis, nonnulli vim diffinitiuam habere contendunt, vt videre est ex decisione *Rot. in decisione 13. si index, & decisione 85. si à sententia in nouis, & decisio 215. nota quod sententia, & decisione 474. nota si attentata in antiquis. Aegidius Bellamera decisio 103. & sententia. Nicolaus de Milis in repertorio, verb. sententia, quæst. 10. Cardin. consil. 72. Titius in 6. dubio numer. 24. Felinus in rubrica de re iudi. colum. 3. & in c. qualiter numer. 1. colum. 5. de accusatio. Rebuff. in praesentatione l. quod iussit ff. de re iud. num. 46. Quod tamen non ita simpliciter, & absolute verum est, sed post huius articuli longam disputationem, varias inter se pugnantes refert *Doctorum opiniones Lancelot. de attentat. 3. part. cap. 28. de sententia in causa attentatorum ferenda, à principio, quas cum variis, & prolixis distinctionibus, licet veris, ad concordiam, & amicitiam redigit, ex cuius resolutione constat, an à tali sententia, & quando liceat appellari, vt & nos suo loco exactè examinabimus.**

Cui etiam proximum est, sententia inter- **185** locutoria ab obseruatione iudicij, an habeat vim diffinitiuam, & talem esse tenet gl. in l. *harum ff. si seruitus vindicetur l. Iulianus de conditione indebiti in princ. magna gloss. & gloss. in authent. de exhibendis reis collat. 5. in versiculo repetente. Bartol. in l. Titia, colum. 1. de accusatio. Bald. in l. 2. quæst. 8. Cod. de Episcopali audi. & l. *properandum §. si quidem colum. penult. de iudicij, authentica qui semel. Cod. quomodo, & quando index, colum. 4. & vlt. Bald. in Marg. in verbo sententia, quæst. 119. Matefi. notabili 39. Roma in rubric. ff. de re iudi. colum. penult. Doctores in c. examinata extra de iudicij.**

Immola

*Immola in l. si finita §. non autem, ff. de damno infecto. Barba. in additio. ad Bal. in l. minoribus, ff. de his quibus vt indignis. Felin. in rubrica de re iudi. colum. penult. Petrus de Anchar. consil. 16. viso processu. Contrarium tenet App. consil. 106. in presenti, & c. colum. 2. vbi dicit eam merè interlocutoriam esse, & consil. 119. in presenti consultat. hæc Angeli opinio communis est. idem in consil. 115. primo inquiramus, in si. & consil. 190. in fin. Ioannes de Anania consil. 93. viso processu, & ibi in additio. ad eum. Guido Papæ consil. 77. in causa colum. 2. & consil. 146. & consil. 69. pro declaratione, col. 2. & consil. 154. de anno Domini colum. 3. Paulus consil. 272. visis, in fine volum. 1. Alexan. in l. 5. colum. 2. de verborum obligatio. Nicolaus Mill. in repertorio verbo, sententia §. 17. Guido Papæ in decisionibus Delphin. quæst. 16. index, & quæst. 220. locum tenens. hanc etiam sequitur *Rebuff. in praesentatione l. quod iussit, num. 48. ff. de re iud. Robert. Maran. de ordine iudi. 6. p. fol. 515. numer. 33. quia non definit negotium principale, quod patet, quia de nouo potest iudicium inchoari, gloss. 1. in l. & harum ff. si seruitus vindicetur, & Bal. in l. properandum §. & si quidem C. de iudicij, & in l. 2. C. de Episcopali audientia, & pulchrè declarat Philip. Fran. in d. cap. cum cessante, colum. fin. de appellatio. vbi etiam exponit, quando talis absolutoria potest esse diffinitiuam, & etiam *Rebuff. vbi proxime, & est item de mente Bartol. in l. Titia ff. de accusatio. Abb. in c. examinata, de iudicij in vlt. colum. & ibi Ioannes Andreas, & Anton. de Burrio. Felinus in c. qualiter, & quando, versiculo 5. fallit, vbi index, num. 34.***

186 His adiungens sententiam, qua quis in expensis damnatur, hæc enim est interlocutoria habens vim diffinitiuam, *Doctores in cap. auditus de procuratoribus, cap. finem de dolo. Innocen. in cap. sacro de sententia excommunicationis. Bald. in l. 1. versiculo extra quero C. sententiam rescindi non posse, & ibi Salicetus. Præpositus in cap. cum cessante, colum. 7. Romanus consil. 358. in presenti. Guido Papæ consil. 154. de anno Domini colum. 3. versiculo nec obstat, & consil. 69. pro declaratione, & consil. 76. circa. Anton. de Trem. in additionibus ad *Aubertum in rubrica de impedi. execut. in verbo, sine scriptis, fol. 99. Alex. in l. errore colum. vlt. C. de testam.* hoc tamen cum distinctione accipias, vt intelligatur, quando separatim à sententia diffinitiuam profert hæc interlocutoria, expensarum condemnatoria, secus autem erit, si in ipsa diffinitiuam earum condemnatio fiet, quia tunc pars esset diffinitiuam, gloss. in l. qui agitur ff. de exceptio. in verbo præcepto. *Angel. in l. 1. §. 1. ff. de iuris. Præpositus, & alij, in d. cap. cum cessante colum. 6. Roman. in rubric. ff. de re iud. idem consil. 358. in presenti. Guido**

d. consil. 154. colum. 3. Salicetus in l. post sententiam C. de sententijs. & quando fuissent petite principaliter, Felin. in rubric. de re iud. colum. 8. vbi dicit eam esse in hunc casum diffinitiuam. Petrus de Anchara. consil. 182. videretur prima facie, ac propterea eius appellationi deferendum est.

Si iudex Ecclesiasticus non detulerit ap- **187** pellationi, ab interlocutoria annotationis bonorum interpositæ vim faciet, vt nempè, quando propter contumaciam delinquentis fieri iuber iudex desertionem, & inuentarium bonorum, de qua in l. 2. C. si pendente appellatione mors interueniat. vbi gloss. & *Doctores, & l. 1. & toto titulo ff. de requir. reis.* nam postquam comparuerit, potest ab hac sententia appellare, & sic intelligo d. l. 2. vbi num. 2. ad fin. *Salicetum, vbi num. 1. reddit rationem, & fundat, quare hæc interlocutoria appellationem mereatur, aliàs autem, dum est contumax, cum non audiatur, vt probatur in textu, & glossa singulari in l. sed & si per prætorem §. sed & si dum, ff. ex quibus causis maiores, & ibi Ang. idem tenet plenè Iaf. in l. iusturandum & ad pecunias §. ait prætore in secundo nota. ff. de iur. iur. & Bald. ibi. Robertus Maranta de ordine iud. 6. part. 2. membro titulo de contumacia numer. 15. folio 39. quo casu, etiam permittitur appellare. Iaf. in l. 1. §. sed & si is cui, vbi omnes ff. de noui oper. nuntia. *Rebuff. 3. tomo iii. de appell. art. 3. gloss. 12. num. 36. & 37. & post Vahtrum tractat. de nullit. sententiarum ex defectu mandat. tenet Lancelot. Robert. de attentat. 3. part. cap. 28. numero 78. & 79. ergo illa iura intelligenda sunt, post comparitionem ipsius annotati delinquentis, & nota, quòd licet sequestratio sit prohibita, vt toto titulo Cod. de prohibita sequestr. descriptio tamen semper intelligitur contestata, vt per Bart. & Salicetum in d. l. 1. C. de prohibita sequestratione bonorum. Bart. & Angel. & moderni in l. Imperatores §. fin. ff. de appellat. & quod ex practica communi tenet *Picus in l. post contractum, num. 96. cum sequentibus ff. de donation. Curtius tractatu de sequestr. num. 20. Aufrelius ad quaestiones Tholosanas, quæst. 477. quam semper posse fieri, ait Cornucius consil. 267. n. 6. volum. 4. Rebuff. in consil. regali. lib. 3. de sequestr. & commiss. art. 1. gloss. 2. num. 9. Pedem. Octavianus Cacher. decisione 68. num. 26. & sequenti. Burfatus consil. 43. numer. 29. vide etiam quæ scribit post alios *Lancelot. de attentat. 2. part. cap. 5. num. 21. fol. 154.****

Item etiam licitum erit, appellare à reuocacione præcepti de non edificando, cum sit sententia interlocutoria, habens vim diffinitiuam, vt testatur post alios *Borghinus Gualca*

- 189 *Caualea. decisio 23. num. 2. p. 2.* non tamen licita erit appellatio à pronuntiatione de agendo contra nominatum. idem Borgni. *Caualea. decis. 45. n. 7. p. 1.*
- 190 Præceptum autem inhibitorium de non soluendo factum alicui, puta debitori, cum non valeat, nisi pro sua rata, & concurreri quantitate, quia ultra suam partem crediti eius, in cuius fauorem præceptum inhibitorium relaxatum est, non interest, vt testatur post alios Borgninus *Caualea. decis. 31. num. 41. part. 3.* & Brixianus in eius repertorio,
- 191 *verbo, præceptum inhibitorium.* ideo si præcepti vigore exactio totius debiti, & pecunie impediatur, hoc est in eo, quod excedit creditum, (cum præceptum in excessu nullum sit) ab huiusmodi grauamine licita erit appellatio, iuxta regulam legis quartæ, §. *condemnatum ff. de re iudi.*
- 192 An autem à cumulatione litium, & processuum liceat appellare, vide Villadiego in *Politi. cap. 4. num. 19. ad fin. folio 76.* & an, & quando, quibusve casibus actorum, seu processuum fieri debeat accumulatio, vide *Parlador. lib. 2. rerum quoti. cap. 9. per totum.* vide etiam latè per Marquæ. *de commiss. 2. p. c. 13. per totum.*
- 193 Quid autem dicendum est in appellatione interposita à sententia interlocutoria, qua pronuntiat posse appellari ab aliqua sententia, vel non, quod contingit, quando aliquando prohibetur appellari à iure, vel non licet tertio prouocare, &c. videndi sunt Petrus Philipp. *Corneus consilio 14.* & Bartol. & alij post Marantam *de ordine iudiciorum sextæ partis, 2. part. tit. de sentent. num. 26. fol. 5. 12. colum. 4.* quæ sententia licet sit interlocutoria, habet tamen vim definitiuæ, ita tenet Bald. in *l. 2. colum. penult. in fin. Cod. de Episcop. audientia.* Bart. *consil. 220. appellatum.* Guido Papæ *consil. 154. in fin. Calderi. conf. 6.* Ioannes de Anania *consil. 93. viso.* & ibi in additionibus. *Corneus consil. 14. in hac col. 2. & consil. 262. in 4. volum.* Bald. in *l. unica. col. 3. C. ne liceat tertio prouocare.* Aufreus in *decisionibus Capella Tholosane questio. 48.* Ioannes Monachus in *cap. cupientes, in gloss. magna de electione in 6. prouinciale omnium Ecclesie, fol. 2. 6.* Cardin. in *clerm. fin. de appella. Roma. in rubrica ff. de re iudi. colum. 2. cap. sua nobis.* & ibi Bald. *de appellat. Franchus in cap. cum cessante, colum. 14.* Felin. *colum. 7. ex eodem in rubrica.* Rebuffus in *rubrica prefatione l. quod iussit ff. de re iudi. numer. 53.* & sic an à reiectione appellationis, vel ab admissione eius admitatur appellatio, vide ultra aliquos, & supra dictos Assinium in *praxi §. 3. 1. cap. 18. limit. 4.* Ruginell. in *tractatu de appella. §. 2. cap. 3. n. 7. 4.* Bartol. in *l. 1. in fin. sub num. 3. quorum appella.*

Philip. in *cap. cum speciali 61. §. porro num. 8. in fin. de appella.* Capicius *decisio. 34. in causa magnifici num. 5. & num. 6. & 7.* Angel. de Peru. in *l. 1. in fin. C. quorum appellatio. non recipiatur.* Natta *consil. 528. index Ecclesiasticus, num. 30.* Angel. Aretinus in *l. eius qui 4. num. 9. ff. de appell. recipi.* Cardinalis Alexandri. *cap. 59. vt debitus numer. 11. i. versiculo, & sic habetis de appella.* Cæsar Contard. in *l. unica, quæst. 1. an causa appellationis, sub num. 30. versiculo possent tamen Cod. si de momen. possess. & post hæc Sigismun. Escacia tractatu de appell. quest. 17. limit. 47. membr. 1. num. 106. & 107. & iterum num. 166. qui generaliter, & indistinctè dicunt, appellari licere, siue à receptione appellationis, siue ab eius reiectione. De hoc tamen articulo, vide infra *lib. 3. c. 17.* vbi copiosè de mirabili distinctione, ad quam Doctores isti referendi sunt.*

Supradictis adde, vt possit appellari, non solum à sententia, quæ grauamen inferat, sed etiam à non sententia, quando eod, quod sententia non profertur, infertur grauamen, quare potest appellari à tarditate iudicis non procedentis, quia iudex ter humiliter congruo loco, & tempore, requisitus facere, si non facit, dicitur denegare iustitiam, licet non respondeat, & ideo potest appellari à denegata iustitia, Ioan. And. in *cap. 63. dilecto sub num. 3. ibi, sed quid si iudex semper est in deliberando, de appell. Abb. in cap. 67. ex parte el 2. num. 3. ibi, quid autem si iudex.* & Dec. *sub numer. 11. ibi, & idem si iudex tertio eodem titul. Felin. in cap. 11. pastoralis sub num. 6. vers. considero tertio. ibi, & vbi Episcopus ter requisitus, de offic. iudic. ordin.* & alij plures quos refert, & sequitur Neuiz. *conf. 97. quia intelligo, sub num. 15. & 16. versiculo 7. facit ibi, quod puto procedere.* Ozalc. *decis. 12. appellans vers. in contrarium num. 6.* Rot. *diuers. decis. 514. dubitanti de validitate, num. 4. part. 1. quæ est superflue duplicata in decisio. 259. part. 2.* Gregor. Tholos. *tractat. de appell. lib. 2. cap. 28. numer. 1. & 2. fol. 265. & Ruginell. tractat. de appell. §. 2. cap. 3. num. 73. versic. à quocumque.* & ita intelligas Franch. in *cap. 8. ex ratione numer. 60. ibi, non tamen propter hoc, de appell. vbi etfi prima facie videatur loqui sine determinatione, tamen in effectu tenet posse appellari à grauamine illato in non faciendi, subdens, & teneas vt dixi, sic etiam intelligas Cardin. Alexand. in *eodem cap. 8. ex ratione numer. 23. vers. sed operapretium.* dum adductis contrariis subdit, pro ista ampliatione maiores esse auctoritates, & maiori etiam niti ratione, præsertim de iure canonico, inquit enim Bald. in *cap. unico num. 1. vers. nota quod de milit. vassal. qui contum. est.* qui non loquitur, & obmutescit, iustitiam denegare videtur, & ex Bald.*

- ex Bald. refert, & sequitur Franch. in *d. cap. ex ratione numer. 49.* dicens, quod si iudex est requisitus, de iustitia, aut de expeditione, & ipse nihil respondet, aut obmutescit, aut nihil facit ad propositum, dicitur tunc iustitiam denegare, de quo nos capite 17. infra hac 2. parte.
- 199 Et an sufficiat vnica monitio, seu requisitio iudicis, vel trina sit necessaria, diuersis vicibus, vel an sufficiat triplex requisitio vnico contextu facta, ad hoc vt appareat de tarditate iudicis, & de denegatione iustitiae, vide Escaciam *de appella. quest. 17. ampliat. 16. à num. 46. fol. 280.*
- 200 Pro maiori rei, de qua agimus perfectione, vnum difficile, & frequens, & vtile disputare libet, quod quidem materiam interlocutoriarum illustrem, & claram reddet, & dato pro constanti, iudicem posse suam interlocutoriam sententiam reuocare, siue ab ea appellatum fuerit, siue non, ex text. in *l. quod iussit. ff. de re iudi. cum cessante de appella.* & vtrouique classici omnes, & repetentes, & in cap. si à iudice de appella. in 6. qui simul regulæ limitationes plures ascribunt, multas etiam ampliationes, & limitationes potes videre per Lancelot. Robertum *vbi supra in d. limit. 1. num. 12. & sequentibus.* de quo nos exactè supra 1. part. c. 4. per totum.
- 201 Quæstio igitur ea est, an à tali reuocatione grauaminis, seu repositione licita sit appellatio, cui vt tali in Senatu vim fieri deferendum, aut non deferendum declaretur, & pars negatiua, nempe, non licere ab ea appellari, ex eo fulcitur, nam reuocatio, & repositio grauaminum dicitur interlocutoria, tenent Doctores in *l. quod iussit. ff. de re iudi. Dominicus in cap. vt super colum. 2. de appellatione in 6. argumen. cap. si à iudice illo titulo.* Barbacia in *rubrica extra de re iudi. colum. 9.* Rebuffus in *repetitione d. l. quod iussit in princip.*
- 202 *numer. 96.* quæ dicit hoc verum esse, etiam si quodlibet grauamen non sit interlocutoria, *cap. eum qui de dolo libr. 6. & reddit rationem gl. magna circa finem in c. non solum de appellatio in 6. vbi Doctores, & Doc. Flo. in clem. appellantur eodem titulo in fin. Philip. Franch. in d. cap. cum cessante de appella. colum. antepenult. vers. non sententia fertur super reuocatione fol. mibi 73.* ergo à tali repositione appellationem prohibitam esse constat, ex d. l. ante sententia tempus C. de appella. recipi. & d. Concilio Tridentino.
- 203 Rursus quia cum sit interlocutoria, est de genere prohibitorum, ideo idem de ea iudicandum est, quod de ipso genere, cum hoc valeat argumentum text. in *l. si quid earum, §. interemptum.* & ibi notat gl. Bartol. & Doctores *ff. de legat. 3.* & per glossam cuius Salgado de *protect. Reg. Tom. 1.*

Bart. & Angel. Bald. Paul. de Castro, & alios Doctores in *l. fin. Cod. de iure restit. latè Euerar. in loc. lega. in loco ab specie ad genus.* Quo casu tali appellationi deferendum non esse, ac vim non fieri per iudicem Ecclesiasticum, Senatus declarabit: illa enim regula quæ habet, quod in dubio appellationi deferendum sit, intelligenda est, quando sumus in casibus, in quibus regulariter est permilla, secus tamen est in illis, quibus regulariter est prohibita, quia in dubio debet censerī prohibita, vt in executione, &c. Et quia licet regula prohibitiua, in aliquibus casibus, non procedat, in dubio tamen debet censerī prohibita, secundum regulam, non autem permilla secundum fallentias, vt post Decium adducit Alciatus in *consilio 68. gubernatorem sub num. 8. lib. 6. Lancelot. Robert. de attentat. 2. part. cap. 12. ampliatione 5. num. 15. 16. & 17.*

Contrariam tamen sententiam, imò generaliter, à qualibet grauaminis repositione appellari posse constat, nam talis repositio (vt supra diximus) quamuis sit interlocutoria, habet tamen vim definitiuæ, putant nonnullis, Rota *decisio. 86. incipit, item si à pronuntiatione.* aliàs si à sententia in nouis, per notata in *d. clem. fin. de appella.* quam in genere refert Philipp. Fran. in *d. cap. cum cessante d. colum. antepenult. versiculo non sententia fertur, super reuocatione de appellationibus.* ergo cum succedat regulæ limitatio, vim fieri, & à tali repositione appellationi emissa per iudicem Ecclesiasticum deferendum esse, declarare debet tribunal, & à repositione, seu reuocatione grauaminis, appellari posse, generaliter præsupponit Lancelotus *vbi supra d. c. 12. limit. 1. num. 14.*

Quod quidem maximè procedet, quando à grauamine reuocato pars, in cuius præiudicium erat, poterat ab eo appellare, quoniam idem ius seruandum, & admittendum est, in eius repositione, & reuocatione, valet enim argumentum de contracto ad eius distractum, & constitutio, statutum, seu dispositio loquens de contractu, habet etiam locum in distractu, text. est notabilis in *l. item veniunt in princip. iuncto §. 1. ff. de petit. heredit. tex. in c. de illis primo in princ. de desponsa. impube. iuncto c. unico §. idè quoque eod. tit. in 6. cum vtrouique notatis, & sentit gl. singularis in *l. 3. §. contrarium ff. de contrar. & vtili actione tute. Bal. in rubr. extra de iureiur. & idem Bal. in l. pactum in 2. 1. quest. C. de collatio. Bart. Bald. Ang. & Salic. Iafon. & Doctores in *authent. sacramenta puberum C. si aduersus venditionem.* quia contractus, & distractus iudicantur eiufdem nature, vt assermat Bartolus in *l. video in princip. ff. de conditione furtiua.* & inde est, quod eo casu, quo**

quo contractus est bonæ fidei, eo etiam casu distractus, seu liberatio ab eo contractu est bonæ fidei, text. est in *l. ab emptione*. & ibi Barrol. Bald. Angel. & communiter Doctores notant *ff. de pactis*, bonus text. in *l. 1. C. quando licet ab emp. disced.* & ibi Bald. & Paul. de Castro dicens, quod ubi habitus est bonæ fidei, similiter eius privatio, sic etiam solemnitas requisita in contractu, regulariter requiritur in distractu *l. nihil tam naturale ff. de regul. iur. l. si ut proponis C. de nuptijs l. prout quisque ff. de solutio.* & hinc etiam est necessaria in acquisitione, seu in actu producendo, vel conficiendo, sunt etiam necessaria in eo resolviendo vel destruendo. text. est singularis in *l. tria prædia*. & ibi notata per gl. Bart. Angel. Paul. & Doctores *ff. de seru. rusti.* & facit *l. quemadmodum ff. de acquir. possess.* quæ omnia ex eo procedunt quod legitimum est argumentum, de facto ad distractum, ex supracitatis.

211 Vides igitur pro vtraque parte fortissima fundamenta, quæ merito variare faciunt quæstionis istius resolutionem, qua in ré (si mea expetatur opinio) quæ pro vtraque dicta sunt, vera esse sectabor adhibita distinctione iuridica; aut enim eadem, vel alia appellandi ratio, de quibus, *per d. Concil. Trid. sess. 24. de reform. c. 20.* militat in sententia interlocutoria, quæ in eius reuocatione, & tunc ab vtraque poterit appellari; quod procedet, quando licet appellari tam à negatiua, quam ab affirmatiua interlocutoria, super aliquo articulo lata, eo quia in vtraque eadem, vel

212 aliqua ex limitationibus Concilij concurrunt, puta, quia aut sententia affirmatiua continet grauamen irreparabile, vel reparabile cum magna difficultate, aut habet vim diffinitiuæ, aut à sententia diffinitiuæ prohibita est appellatio, & similibus, & in sententia negatiua, super eodem articulo aliquid etiam horum grauaminum cõtineat. Exemplum sit in sententia tam affirmatiua, quam negatiua lata super legitimatione personarum, vel super repulsione, vel admissione testium, vel probationis, aut articulorum, ex quibus, & aliis superius exempla reliquimus, in quibus quoniam in vtraque datur causa appellandi, quam ibi reddidimus, tunc si iudex pronuntiat, puta; personam legitimam, & postmodum hanc interlocutionem repofuerit, contrario videlicet imperio, altera pars in cuius damnum reuocata est, poterit appellare ab hac repositione, quemadmodum sibi licebat, si à principio negatiuam sententiam iudex protulisset, quia pariter in vtraque viget ratio appellandi, & quod petierit pars negatur, & huius appellations iustificatio, & legitima-

tio regularatur à natura interlocutoria reponentis, ita tamen vt de ea iudicetur, ac si à principio non concessum, sed negatum sit, quod à parte, in cuius damnum reuocatio fit, fuisset petitum, & hoc casu procedit vltimum quæstionis nostræ fundamentum, ex argumento de contractu ad distractum. Enimvero tunc demum talis procedit argumentatio, quoties identitas rationis concurrat in vtroque, et si res aliàs diuersissimæ sint, *l. non possunt cum l. sequenti, ff. de legibus.* quo vitur Alexand. 3. in cap. 2. de treuga, & pace. & ibi Abb. antiquus, Ioan. And. Anton. de Butrio, & Ioannes de Immol. & Enerar. in locis legalibus, in loco de contractu ad distractum in princ. & in versiculo procedit hæc argumentatio à contractu, &c.

Aut enim causa appellandi concurrat in grauaminis repositione, puta; quia ex tali repositione inferitur patri grauamen præiudiciale, vel irreparabile, non autem in ipso grauamine, vel è contra, & tunc licebit appellari ab ipsa repositione, licet non potuisset alia pars à priori grauamine, quod accidere potest, quando super eodem articulo interlocutoria affirmatiua, & negatiua diuersimodè se habent, quoad causam appellandi. Exemplum res fiet manifesta, & sit de recusatione, à cuius sententia negatiua appellatiõis deferre iubetur in Senatu, ab affirmatiua verò legitimam esse recusationem dictante, nullatenus; ex diuersitate rationis, quam supra tradidimus: nam si arbitri pronuntiant causam recusationis non esse legitimam, posteaque eandem interlocutoriam repofuerunt (quod facere possunt, etiam arbitri, vt tenet Ioannes Baptista Gener Bartol. in tractatu de arbitr. libro 9. capite 15. numero 14. & Lancelotus in dict. limita. 1. numero 17.) tunc à tali repositione non licebit appellari, cum etiam non potuisset, si à principio ipsi arbitri declararent affirmatiuè, nempe recusationi locum fore, & licet etiam à contrario sensu exempli, à repositione licuisset appellari, vt puta, arbitri recusationem legitimam declararunt, postmodum id reuocent, ab hac namque reuocatione, & repositione licebit appellari, quemadmodum, & licebat eidem parti, si à principio negatiuam hanc tulissent, quia idem est in effectu, quam contractietatem, & varietatem in eodem articulo diuersitas rationis operatur, vt circa distractum, ad contractum considerat Enerar. *ubi proximè versiculo ubi autem non concurrat.* & tenet Ioan. Andr. in additionibus ad *Speculatorem in titul. de instrum. editione, §. porro in versiculo item nota.* & per Salicetum in *l. sancimus in princip. C. de donationibus.* Et hæc doctrina

doctrina procedit etiam in his casibus, in quibus non potest iudex reponere actum (quos retulimus *suprà c. 5. 1. part.*) prout est quando sententia habet vim diffinitiuæ, vel sit inhiibitus iudex, &c. quia tunc legitime poterit à repositione appellari, vt & bene declarat, & intellexit Marquessa. *tractatu de commissio. 1. p. cap. 29. num. 26.*

219 Aut enim in neutro casu tam grauaminis, quam eius repositionis appellandi ratio viget, & tunc vim non fieri per Senatum declarabitur, ex supradicta regula Concilij Tridentini, & lege ante sententia, de quibus supra ad principium huius capituli, quia est interlocutoria generaliter sumpta, ex Barb. Reb. & aliis diximus ad principium quæstionis.

220 Potest tamen habere vim diffinitiuæ secundum casum cui adicitur, & magis incalescit, variata propositione, vt puta; quando iudex pronuntiat se non iudicem, à quo appellatur, reassumendo iurisdictionem ipsa appellatione mediante, iuxta text. in *c. consultationibus de officio delegat.* reponit interlocutionem, vel etiam è contra, tunc vim habebit diffinitiuæ hæc repositio, quia talis effectum operatur, & sic de aliis exemplis.

221 Ex quo venit intelligenda d. decisio Rotæ 86. in nouis supra allegata, quæ nihil probat, sed decidit quando iudex inferior, qui appellationem desertam pronuntiauit, possit hanc sententiam reponere, & recusare, quia habet vim diffinitiuæ ipsa interlocutio, non autem dicit, de ipsa repositione, & ita Philipp. Franc. qui eam allegauit intelligendus est, secundum hanc nostram distinctionem. Marquessa. *de commissio. 1. p. c. 12. num. 12. post Verat.*

222 Similiter Lancelot. *ubi supra* relatus, & alij qui absolute loquuti fuerint, appellari posse à repositione alicuius grauaminis, intelligendi sunt, secundum distinctionem per nos traditam. Sicque hoc in articulo attendere debet. Senatus, quoties ad id per viam violentiæ lis trahatur, super repositione, vt si in ea grauamen sit irreparabile, per diffinitiuam appellationem, vel irreparabile cum magna difficultate, vel habeat vim diffinitiuæ, vel quando à diffinitiuæ prohibita sit appellatio, quia tunc vim fieri per iudicem non deserentem; vbi autem grauamen non est ita qualificatum, secus declarabit, & iuridicum, & æquum est. ad quam etiam distinctionem omnimodo reducenda sunt, & intelligenda ea quæ superius diximus 1. p. c. 5. à n. 13. & c. 4. n. 1. & Verat. *decisio. 265. p. 1.*

223 Vnum tamen dissimulare non possum valde utile & necessarium ad ea omnia quæ dicta sunt hoc capite, vt scilicet appellatio Salgado de protect. Reg. Tom. 1.

ab interlocutoria eximat appellentem à iurisdictione iudicis à quo *c. ad audientiam, c. dilectus de appella. c. tuas de sententia excomm. c. licet eodem tit. in 6. Craueta conf. 103. visis n. 6. libr. 1.* nihilominus tamen in causa bene potest procedere absque metu attentati, saltem quousque sit legitime, ac canonicè inhiibitus, text. in *c. non solum de appella. in 6.* Guido Papæ *decis. 437. num. 9. versic. 2. quero.* Fran. in *c. super eo n. 6. & sequentibus.* post Antonium de Butrio contra Panormit. *ibi de appella.* & ex Lanfran. & aliis tradit Ioannes de Neuzia in *conf. 6. non declines, n. 15.* & August. Berouis *conf. 106. quatuor num. 8. & sequentibus. lib. 3.* & post Socinum in *regula 2. 1.* tradit Lancelot. Conrad. *de pratore §. 2. de offic. prator. in causa civili in cap. de appella. num. 11.* Felin. in *c. quoniam frequenter num. 19. & sequentibus, vt lite non contestat. Rota decisio. 2. aliàs 59. nota de rebus in antiq. Lancelot. de attent. 2. p. c. 12. limi. 1. à num. 1. & sequentibus.*

Nam ex quo appellatio non iuuat appellentem, eò quod vt non legitima est à lege reprobatà *ex l. ante sententia, & Concil. Trid.* & his quæ supra in princ. diximus, non suspendit iudicis iurisdictionem, nec eius manus ligat, ac ideo rectè dicitur procedere, propterea à procedente eo appellatiõis vim non fieri declarabitur. Circa hunc articulum, vide etiam quæ nos ex aliis auctoribus diximus infra lib. 3. c. 18.

Quod tamen non ita indistinctè, & absolute à te velim intelligi, vt cuncta ea quæ diximus sursum, destruere, & confundere videar, sed vt hæc doctrina tantum procedat in meris, & simplicibus interlocutoriis, quibus non quadrant limitationes, & qualitates Concilij Tridentini supra scriptæ, in quibus iudex potest liberè in causa procedere ex supra citatis Doctoribus: at verò appellatio emissa ab iis interlocutoriis quibus aliqua ex qualitatibus requisitis, & limitationibus Concilij, & iuris civilis conueniunt, vtrumque habet effectum, & de uoluntium & suspensiuum, tanquam à iure approbatà, & ideo in omnibus interlocutoriis, & his casibus quos hucusque hoc capite retulimus, appellabiles esse, & appellationem appetere, nullatenus hæc doctrina locum habet, imò post appellationem suspensa remanet iudicis iurisdictione, vt ultra nõ procedat, cum habeat vtrumque effectum, & ita de appellatione ab interlocutoria habente vim diffinitiuæ, expressè tenet Lancelot. *ubi supra n. 51. qui n. 56. interpretatur Guido. Papæ in conf. 124. circa materiam. vbi n. 3. firmare videtur attentata de quibus ibi post appellationem ab interlocutoria, etiã ibi habente vim*

diffinitivæ non reuocari: nam hæ sententiæ interlocutoria habentes vim diffinitivæ regulantur generaliter secundum naturam diffinitivæ, vt tradit post alios Alexand. in consil. 182. in princ. libr. 6. & post Socinum in regula 21. tradit ex recentioribus Lancelot. Conrad. ubi proximè sub numer. 21. versiculo 20. quando. And. Barb. consil. 31. bene cuncta geruntur numero 3. libr. 3. Natta consil. 92. motum numer. 2. libr. 1. & qui appellat à sententia interlocutoria, vim diffinitivæ habente, tenetur seruare formam capitis cordi. de appellatio. in 6. sicut appellans à diffinitiva, Mililius in verbo appellans ab interlo. vim diffin. habente ff. 13. & ibi additio elegans Matefila. in notabili 39. incipit nota, quòd ab interlocutoria. & statum prohibens appellationem ab interlocutoria, non intelligitur de interlocutoria habente vim diffinitivæ, tenent Bartol. & alij, in l. Titia ff. de accusat. Bald. & alij quos refert Alciatus in consilio 12. Togatius numero 5. libro 7. Lancelotus ubi proximè numero 55.

230 Item etiam in sententiis merè interlocutoris continentibus grauamen irreparabile per diffinitiuum, quorum appellationi deferendum esse ex Concilio Tridentino, & alijs auctoritatibus, diximus supra, quæ quidem cum vtrumque sortiatur effectum suspendit iudicis à quo iurisdictionem, ita vt omnia post illam à iudice gesta, & attentata vt talia reuocantur, absque alia inhibitione, vt tradit Maranta in speculo questio. 2. 3. partis princ. numer. 201. Bald. in l. generaliter §. sed iuramento column. 2. versiculo sed quid si est talis interlocutoria Cod. de rebus creditis, & in reuocant. & tradit Petrus Dueñas in regula

231 52. limi. 1. vbi reddit rationem, quòd etiam extenditur, non solum ad grauamen irreparabile, verum etiam ad reparabile, sed illud cum magna difficultate, vt etiam appellatione ab eo pendente, iudex nihil debeat innouare, nec in causa procedere, ita dicit Bartol. in l. 1. §. questum de appella. & in l. 2. Cod. de appella. recipien. quem sequitur Felinus in cap. accepimus numero 5. de fide instrumenti. vt refert Petrus Dueñas in d. regula 52. in 13. limitat. numero 13. & Menoch. de adpiscen. poss. reme. 4. quest. 100. numer. 866. & in tantum hoc etiam casu ligatæ sunt manus iudicis à quo, vt non sit expectandum, quòd iudex ad quem inhibeat, vt per Marant. ubi supra numer. 21. & eleganter Catelianus Cota in memorabilibus in verbo appellatione interpretata. post Bald. in rubrica Cod. comminatio. epistol. Veronenensis cautela 32 §. si quis timeret. & Iason in l. 1. column. 19. circa fin. ff. de offic. eius. & in l. de pupillo §. si quis riuos ff. de noni operis

233 nuntiatione. Quo etiam casu volenti ad executionem procedere (spreta appellatione) potest impunè resisti, vt mitificè dicit Angel. in l. addictos Cod. de appella. & vt talem celebrat Veronenensis cautela 6. potest adhibere. & Felinus in cap. querenti colum. penult. post princip. de officio delega. quos sequitur Cota in memorabilibus, verbo appellatione inter. nihil innoua. fol. 39. & Lancelot. Robert. de attent. 2. p. c. 12. limi. 1. à num. 92.

234 Igitur in hoc articulo ea eliciatur conclusio, quòd à sententiis merè interlocutoris appellatio non suspendat iudicis iurisdictionem, quominus in causa procedat, à sententiis autem interlocutoris habentibus vim diffinitivæ, vel damnum continentibus irreparabile per diffinitiuum, vel à quorum diffinitiuum non potest appellari, appellatio pendens suspendat iudicis iurisdictionem, & eius manus ligat, ne vltra in causa procedere queat, absque reatu attentati ex præcitat. auctoribus.

Similiter animaduertendum est, in hoc articulo, quòd quemadmodum diuersimodè processus ad tribunalia suprema per viam violentiæ trahitur, diuersimodè etiam fortitur effectum decretum Regium in ea expeditum, nam quandoque omnia innouata reponuntur, quandoque autem non omnia, quæ tempora distinguenda, & consideranda sunt, nam si ab interlocutoria legitime appellationis virtute, in Senatu obtineat grauatus primum decretorum genus, scilicet, que hæc fuerit otorgue y reponga. hoc casu certum est, huiusmodi decreti virtute, debere iudicem cum effectu reponere omnia facta intra terminum ad appellandum, & ea quæ post appellationem attentauit, vsque ad id tempus, quo sibi decretum, & Regia prouisio intimatur, vt infinuant decreti verba generaliter concepta, nempe, todo lo que a hecho despues de la appellation, &c. quæ comprehendunt prædicta tempora, nam qui omne dicit, nihil excludit, l. testatorem 58. in princip. ff. de legatis 3. l. post contrarium. ff. de donationibus. Curtius Senior consilio 49. Aymon consilio 294. Ioannes Gutierrez numero 4. & 5. Felinus in cap. de quarta numero 15. de præscript. Crescent. decisione 1. de priuileg. Come. in regul. de triennali questio. 2. versiculo tamen his. Cæsar de Grassis decisione 1. numero 1. 5. & 6. & decisione 2. num. 3. & 4.

Rursus quia dictio, todo, de qua in d. decreto, quod Latine, omne, est vniuersalis, cuncta comprehendens, l. omnes populi. & ibi tradunt DD. ff. de iust. & iur. l. Gallus §. in omnib. ff. de liber. & posthumis. & continet in se enim,

238 xam, & vniuersalem significationem Abb. in cap. qualiter, & quando el. 2. numer. 8. de accusat. Alexand. consil. 72. visis num. 2. post princ. libr. 2. Rolan. à Valle consil. 84. num. 22. libr. 1. & alij quos allegat Hieronym. Gonzal. de alterna. gloss. 6. numer. 20. & 21. & illa alia verba eiusdem decreti, ibi, despues de la appellation. comprehendunt omnia attentata, quæ ipsam appellationem subsequuntur, l. si cui legetur in verbo post biennium. & ibi Francisc. Areti. colum. 2. ff. de legatis 1. imò etiam (summa cum ratione) comprehendunt ea, quæ iudex semel reposuit vigore Regiæ prouisionis, idemque iterum attentauit in eodem articulo, quia cum in continenti sunt, censentur inesse. & sic non dicitur cum effectu (vt tenebatur) reposuisse, imò nihil fecisse videtur, si à se repositum, iterum reposuerit, iuxta l. qui sic ff. de solutio. & ea quæ nos latissimè conuulsimus, infra 4. part. cap. fin. ante finem versiculo sed contrariam partem, imò quòd condemnatus, hac sententia, à numer. 225. & pluribus sequentibus, vbi multa ad propositum reperies; & magis ad propositum dixi supra 1. p. cap. 2. §. 1.

240 Ad ea autem, ad quæ circa diuersos articulos eiusdem causæ iudex post effectualem repositionem, inter procedendum grauauit, seu etiam attentauit, non extenditur prouisio, & decretum, cum loquatur expressè de his tantum, quæ attentata fuere à iudice, ibi, todo lo hecho, &c. & sic circa iam facta, non verò facienda, prouidet, quia dispoisio adiecta verbo, vel participio, debet intelligi secundum tempus verbi, vel participij, l. in delictis §. si extraneus, ff. de noxalibus, l. ex facto §. penult. ff. ad Trebel. Decius consil. 662. num. 13. Crauera conf. 12. num. 3. Cumanus conf. 166. Gutierrez conf. 1. numer. 14. Ceuallos pract. commun. opinionum, libr. 6. q. 242. 653. num. 19. quare si lex vel statutum vitur verbo, de præterito tempore, non extenditur ad futurum, sed ad ea tantum quæ præterita sunt, & perfectæ, ex proprio significato, l. cum lex. vbi B. & alij ff. de legibus, vt per Iacobum Butrigar. Bart. Paul. Alexand. & alios latè dixit Iaf. in l. si quis id quod, numero 25. ff. de iurisd. omnium iud. & propterea alia, & noua interpellatione opus est, argumento text. in l. non potest videri, ff. de iudicis. & sic aliter ad Senatum non trahetur processus, nisi virtute nouæ appellationis, à nouiter attentatis, quia quæ postea emergunt, nouo indigent auxilio, l. de atate §. ex causa ff. de interrogatorijs actionibus. & noua res nouum exigit remedium, l. 2. in princip. de ventre infundendo. & vide quæ latè dixi supra 1. p. cap. 2. §. 1.

243 Vt quando pars appellans siue ab interlocutoria, siue à diffinitiva, ad tribunal non accedit pro delatione appellationis nanciscenda, puta; quia iudex iam ei detulit, sed quia postmodum in causa iudex processit, expro effectum appellationis, cupit attentata reuocari, & reponi, quo casu licet aliàs videatur minimè posse tribunal adiri, quia deficit appellatio, cuius virtute, pro eius delatione ad idem recurritur, secundum ea quæ latè diximus supra cap. 2. part. 1. tamen arbitror, virtute eiusdem appellationis iam delatæ, si postmodum attentauit, posse ad tribunal accedere grauatus, quia violentia non solum consistit, in denegata appellationis delatione, secundum legem 36. titulo 5. libr. 2. recopilat. ibi, alcar las fuerças que los jueses Ecclesiasticos, y otras personas hazen en las causas que conosecen no otorgando las appellaciones que dellas legitimamente son interpuestas. & ibi, den nuestras cartas en la forma acostumburada, en nuestro Consejo, para que se otorgue la appellacion. & ibi iterum, y si por el les constare que la appellacion esta legitimamente interpuesta, alcando la fuerça proucan que el tal jux la otorgue, &c.

Sed etiam eadem violentia consistit in his, quæ (expreta appellatione, eaque pendente) iudex attentando exequitur, iuxta text. mirabilem in l. lege Iulia, la primera. cuius sunt verba; Lege Iulia de vi publica tenetur, qui cum Imperium, potestatem haberet, ciuem Romanum aduersus prouocationem necauerit, verberauerit, iusseritve quid fieri, aut quid in collum iniecerit, vt torqueatur, &c. ff. ad legem Iuliam de vi publica. de quo nos latius in prima parte cap. 1. & 2. diximus. tenet etiam per eandem legem Reb. in tractatu de sententiarum executione in prefatione num. 22. tomo 1. folio mihi 307. sicque cautela erit, vt oppressus conqueratur in tribunali de iudice non deferente (cum re vera effectiue non detulisse dici potest, qui nihilominus attentauit, saltim quoad hunc effectum tollende violentiæ, & pro ea recurrenti ad suprema prætoria) quod mihi verissimum videtur, de qua difficultate vide quæ latissimè dixi prima parte capite sexto, per totum. licet etiam cautum erit ab attentatis nouiter appellare, & pro eius delatione, & repositione adhiberi Senatus, cum vtrique ab attentatis appellatio legitima sit, secundum Lancelot. de attenda. 2. parte cap. 8. numer. 7. & 3. part. cap. 1. numer. 10. & numer. 25. & nos latius suo loco diximus.

Alia autem plures interlocutoria sunt, quæ altiorem, & difficiliorem expeditionem exigunt, vt cognoscatur, an ab eis interpo-

fitæ appellationi deferendum sit, vel non, de quibus in discursu totius huius secundæ partis sigillatim apponuntur.

247 Et pro complemento huius materię quid Congregatio censuerit circa dispositionem Concilij Trident. an & quibus casibus ab interlocutoria sit licita appellatio: vnam referam declarationem Congregationis anno 1600. relata per Quarantam in *summa Bull. in verb. Archiepiscopi auctoritas*. Piasc. in *praxi Episcopali*. p. 2. c. 4. num. 191. Aloyf. Ricc. in *praxi Ecclesiastica appellationum decisio* 504. a numer. 1. fol. 533. quæ declaratio tenoris sequentis est.

Ad tollendas ambiguitates, & controuersias iurisdictionales, quæ inter appellationum, & priores instantiæ iudices non sine partium dispendio, cursusque iustitiæ impedimento, & sæpe cum scandalo oriuntur, sacra Congregatio cum Episcoporum proposito, facta prius relatione Sanct. D. N. Clement. VIII. ac de Sanctitatis suæ mandato viuz vocis oraculo de super habito in hunc, qui sequitur modum, ab omnibus, ad quos spectat in posterum fieri, ac seruari debere, mandauit, & mandat, Metropolitanis, Archiepiscopis, Primates, Patriarcha, suffraganeos eorumque subditos non iudicent, nisi in casibus à iure expressis. Item nec alij Superiores, etiam Nuncij, vel Legati de latere specificam facultatem maiorem non habentes, causas in Curijs ordinariarum, vel aliorum inferiorum iudicium pendentes, ad se aduocent, nisi per viam legitime appellationis ad ipsorum tribunalia deferantur, tuncque appellantes ab inferiorum iurisdictionibus, quoad alias causas eximere non possint.

Appellationes nunquam recipiantur, nisi per publica documenta, quæ realiter exhibentur, prius constiterit appellationem à sententia diffinitiuam, vel habente vim diffinitiuam, aut à grauamine, quod per diffinitiuam sententiam reparari non possit, in casibus à iure non prohibitis per legitimam personam, & intra debita tempora fuisse interpositam, ac prosecutam.

Nec dum causæ coram inferioribus iudicibus pendet, ante diffinitiuam sententiam vel habentem vim diffinitiuam, de grauamine illato Superiores cognoscere valeant, licet intra præiudicium cursus causarum, se id facere contestentur, nec ad hunc effectum liceat eis inhibere, aut simpliciter mandare, vt ipsis copia processus transmittatur etiam expensis appellantis.

Inhibitiones post appellationem, sicut præmittitur, receptam non concedantur, nisi cum inscriptione tenoris sententiæ, aut

decreti diffinitiuam, aut vim diffinitiuam habeatis, vel damnum per diffinitiuam irreparabile continentis, alias inhibitiones, & processus, & inde sequuta quæcumque sunt ipso iure nulla, eisque impune non parere liceat.

Si appellare asserat sententiam, aut appellationis exemplum culpa iudicis vel actuarij habere non posse, non ideo recipienda erit appellatio, aut aliqua inhibitiō concedenda, sed eis tantum, ad quos pertinet, iniungi poterit, vt soluta condigna mercede actorum, exemplum authenticum appellanti intra breuem aliquem competentem terminum tradatur.

Ab executione decretorum sacri. Concil. Trident. aut visitationis Apostolicæ appellationes à Metropolitanis non recipiantur, nec si Episcopi virtute eiusdem sacri. Concil. procedant vti sedis Apostolicæ delegati in causis, quæ sub eorum iurisdictione ordinaria non comprehenduntur, salua tamen in hoc casu Legatorum, & Nunciorum Apostolicorum auctoritate.

In causis verò visitationis ordinariarum, aut correctionis morum, quoad effectum deuolutiuum tantum admittantur, nisi de grauamine per diffinitiuam irreparabili agatur, vel cum visitator citata parte, & adhibita causæ cognitione iudicialiter procedit, tunc enim appellationi locus erit, etiam quoad effectum suspensiuum.

Cum grauamine, quod per diffinitiuam reparari nequit, vt indebitæ carcerationis, vel torture, aut excommunicationis etiam comminatæ appellatur, non nisi visis actis, ex quibus euidenter appareat de grauamine, appellatio admittatur, aut inhibitiō vel prouisio aliqua procedatur.

Causa appellationis pendente, appellans in eodem, quo reperitur carcere permanebit, quoad iudex, ad quem appellatum est, visis actis, & causa cognita aliter decreuerit, & tunc si à iudicis, ad quem decreto vim diffinitiuam habente, fuerit appellatum, nihil mandare, aut pro sui decreti executione attentare poterit, donec per iudicem superiorem aliud fuerit ordinatum.

Acta originalia processus primæ instantiæ ad iudicem appellationis Notarius mittere non cogatur, nisi probabilis aliqua falsitatis causa, & suspicio incidat, quæ iudicialiter obiciatur, & tunc terminata causa remittenda sunt ad ordinariarum, vt in suo Archiuo conferuntur.

Censura ecclesiastica in appellatam prolata relaxari, aut nulla declarari per iudicem appellationis non possit, nisi auditis partibus,

partibus, & causa cognita, tuncque si constiterit eam iustam esse, ad iudicem, qui excommunicauit, appellans remittendus est, vt ab ipso, iuxta factos Canones, beneficium absolutionis, si humiliter petierit, debitamque emendationem præstiterit, obtineat: si verò iniusta esse, clarè appareat, superior absolutionem impendat; si dubitetur honestius est, vt ad excommunicationem intra breuem aliquem competentem terminum eidem præstendum, absoluentium remittatur, licet etiam superior hoc casu id ipsum per se præstare iure possit.

Absolutio ad cautelam, non nisi parte citata, & visis actis cum dubitatur de nullitate excommunicationis ab homine prolata, vel à iure si occurrat dubium facti, vel probabile dubium iuris, concedenda erit, tuncque ad tempus breue cum re incidentia, & præstita per excommunicationem cautione de stando iuri, & parendo mandatis Ecclesiæ tantum: & si ob contumaciam manifestam, expensas pariter satisfacere, & capere de iudicio fisti coram excommunicatore quis tenebitur prius, quam ad cautelam absoluantur.

A sententia etiam diffinitiuam contra verum contumacem prolata, & appellatio non recipiatur, nec inhibitiō, aut alia quæuis prouisio, quandiu appellans in huiusmodi vera contumacia persistit, concedatur. Romæ in sacra congregatione die 13. Octobr. 1600. Alex. Card. Florent.

CAPVT II.

Appellationi grauamen præcedenti, aut conditionali, nisi &c. seu etiam minus legitime, vbi aliàs licite interponi potuit; an iudex non deferens, vim faciet. & quo tunc decreti genere vti solet Senatus.

S V M M A R I V M.

Aduocatorum error damnatur appellantium conditionaliter, peto hoc, & quatenus non concedas, appello, & iudicis non expectata determinatione recurrunt ad Senatum per viam violentiæ. n. 1. & n. 6.
Decreti genere quo tunc utatur Senatus. n. 2.
Appellatio conditionaliter, & à nondum illato grauamine non tenet. n. 3.
Exceptionem oppono, & si non admissis, appello, appellatio legitima non est. n. 4.
Exceptionem antequam iudex, vel admittat, vel reiciat; pars non dicitur grauata. n. 5.

Petens aliquid fieri, & quatenus non fiat, appellat statim, non valet appellatio. n. 6.
Grauamen est causa fundamentalis, & finalis appellationis. n. 7.

Grauaminis cessante causa, cessat appellatio. n. 8.
Appellare non potest non grauatus. n. 9.
Grauat iudex tacite procedendo ad actum quod non compatitur cum iure partis, & eo quod petit. n. 10.

Grauamen debet procedere appellationem, non conuerso, & exceptionis tacita vel expressa expectanda determinatio. n. 11.

Præposteratio vitiat & annullat actum. n. 12.
Grauaminis causa expresse est proponenda in appellatione ab interlocutoria. n. 13.

Appellare à grauamine & pro eius causa agnoscere omnes, quæ ex actis possent colligi, non sufficit. n. 14.

Causa talis debet appellatione proponi, quæ si foret probata, reputaretur legitima, aliàs non tenet. n. 15.

Conditionaliter appellatio emissa non tenet, quia nulla causa grauaminis potest in ea exprimi. num. 16.

Conditionaliter emissa appellatio dicitur à futuro grauamine, quæ non admittitur. n. 17.
Conditionalis appellatio (si contrarium feceris) non deuoluit causam ad superiorem. n. 18.

Conditionalis appellatio non impedit, quominus iudex queat ad vltiora procedere. n. 19.

Conditionalis appellationis virtute aditus Senatus, vel decernit, vim non fieri, vel proprius por agora no haze fuerca. n. 20.

Conditionali appellationi proposita si subsequatur grauamen, an sit deferendum, vel alia noua sit necessaria. n. 21.

Conditionalem appellationem subsequuto grauamine alia non indigere, qui teneant. num. 22. & 29.

Conditionalis actus trahitur retro purificat a conditione, ac si à principio fuisset purus. n. 23.

Conditionalis appellatio accedente grauamine, an deuoluat causam, & currat appellanti tempus ad proseguendum. n. 24.

Conditionalem appellationem subsecuto grauamine non sufficere, sed noua alia appellatio sit necessaria, verius putat Author. n. 25.

Conditionalis appellatio non deuoluit nec cassat attentatum, nec postmodum conualescit. n. 26. & 27.

Conditionalis appellatio non sufficit, si post eam iudex per sententiam negauerit, quod in appellatione petebatur, sed noua est necessaria. num. 28.

Secundum communem opinionem. n. 29.
Abbas sibi contrarius arguitur. ibidem.

Iudicium non debet esse in pendenti. n. 30.
Prohibitum fieri principaliter, non potest fieri per viam conditionis. ibidem.